

## ЧИСЕЛЬНІСТЬ НАСЕЛЕННЯ В КОНТЕКСТІ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМИ ПРИРОДНОГО РУХУ В УКРАЇНІ

*асп. Петровська С.А., студент Черв'як В.В.*

На даний момент, дослідження проблеми чисельності населення, його складу та динаміки має важливе значення для України. Дана категорія розглядається, як джерело ресурсів для праці, тому при дослідженні питання соціально-трудових відносин має вагомe значення.

Загалом, населення – це певна самовідтворювальна множина людей, що постійно перебуває у розвитку та динаміці. Зміни його структури на певній території, за певний часовий відрізок характеризують демографічний процес.

Найбільш суттєвий вплив на розвиток економіки країни мають темпи та характер зростання (зменшення) кількості людей в країні, показники смертності та народжуваності, що в сукупності являють собою природний рух населення. Відповідно до того які процеси переважають, спостерігається природній приріст або зменшення населення.

Статистика досліджує природний рух з метою визначення його абсолютних розмірів, тенденцій зміни та складових, порівняння інтенсивності цих процесів у регіональному аспекті, а також здійснення динаміки для подальшого прогнозування.

Тривалий час Україна мала розширений тип відтворення населення (високі показники народжуваності, спочатку високі, а потім поступово нижчі показники смертності, високий природний приріст). В останній чверті ХХ ст. природний приріст різко скоротився, і країна отримала звужене відтворення населення (низький рівень народжуваності, значно вища смертність).

Особливістю демографічної ситуації в Україні є те, що народжуваність супроводжується різким погіршенням здоров'я населення, у тому числі репродуктивного, підвищенням смертності і скорочення тривалості життя.

Простеживши ситуацію, яка склалася на даний момент в Україні можна стверджувати, що наявне природне скорочення. На 1 лютого 2010 р. проживало 45939,8 тис. осіб. Упродовж січня 2010 р. чисельність зменшилася на 23,1 тис. осіб, що у розрахунку на 1000

жителів становило 5,9 особи. Зменшення чисельності населення відбулося виключно за рахунок природного скорочення – 24,6 тис. осіб. Проте, ситуація покращилася порівняно з січнем 2009 р., обсяг природного скорочення зменшився на 4,2 тис. осіб, або з 7,4 до 6,3 особи на 1000 жителів. Природне скорочення спостерігалось майже у всіх регіонах країни, і тільки у Закарпатській та Рівненській областях зареєстровано природний приріст населення (відповідно 110 і 56 осіб). Природний рух населення у січні 2010 р. характеризувався зниженням як народжуваності, так і смертності, а також суттєвим перевищенням числа померлих над кількістю живонароджених [1].

За показником середньої тривалості життя Україна посідає останні місця у рейтингу європейських держав, особливо це стосується тривалості життя чоловічої статі.

У сучасних умовах до важливих чинників, які знижують народжуваність, відносяться рівень освіти, збільшення розлучень та зниження показника шлюбності, небажання молодих сімей мати більше однієї дитини через скрутне матеріальне становище більшості з них, зниження рівня медичного обслуговування та його недоступність для деяких категорій людей, висока дитяча смертність.

Таким чином, проведений аналіз свідчить, що стан демографічної ситуації на Україні характеризується природним скороченням населення. На нашу думку, щоб зменшити даний показник необхідно прийняти такі заходи:

1. Зробити медицину доступною для всіх верств населення.
2. Надати умови вільного доступу дітей до освітніх послуг.
3. Здійснити фінансування коштів на програми збереження та поліпшення репродуктивного здоров'я населення.
4. Збільшити розмір державної допомоги при народженні дитини.
5. Здійснити соціальну допомогу вразливим верствам населення.

#### Література

1. Офіційний сайт державного комітету статистики. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.